

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— ВУДИМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
VHF-Сonvey: (201) 461-2300
з Нью-Йорку (212) 227-6250
(212) 227-6281

РІК LXXXIII. Ч. 40. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. СЕРЕДА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, MARCH 3, 1976 No. 40. VOL. LXXXIII.

З ПЕРЕБУВАННЯ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА В ПАРИЖІ

Париж. — Як уже повідомлялось, Леонід Плющ мав зустріч з представниками українського громадянства в осідку Українського Центрального Громадського Комітету у Франції при українській католицькій церкві. Вітала Леоніда Плюща і його родину голова Союзу Українок у Франції пані М. Митрович, були представники всіх громадських організацій і політичних середовищ. Плющ подякував, при чому згадав, що Україна переживала "три відродження" — період Хмельницького-Мазепи, — після 1917-го року "розстріляне відродження", та відродження 60-их років, яке придушено, але не надовго.

Перший заступник голови УЦКФ В. Косиш висловив від усієї української громади у Франції промову, яку тут наводимо:

Величавий Леоніде Івановичу! Позвольте мені, в імені нашого Центрального Громадського Комітету, вітати Вас і Вашу дружину та побажати Вам примногого побуту у Франції.

Я не потребую представляти Вас присутнім, бо всі вони знають Вас і Вашу дружину, якщо не особисто то з преси. Тому мені радше приходить сказати дещо Вам про нашу громаду.

Організатором сьогоднішнього прийняття є Український Центральный Громадський Комітет у Франції, до якого входять усі українські суспільно-громадські організації й установи, що існують у цій країні, а їх кількість. Присутні тут є в більшості голови цих організацій і установ, або їх представники, як теж представники української преси. Само собою, господарськими справами займалися пані з Союзу Українок у Франції.

Отож, як бачите, у нас є багато організацій і установ, але одночасно ми об'єднані в одному координаційному комітеті. І там, де цього вимагає потреба, де цього вимагає українська загальна національна справа, ми діємо спільно.

Ньюйоркська Округа УНС відбула Річні Збори, Миколу Хоманчука переобрано на голову

Нью-Йорк, (в.л.-ц). — В п'ятницю, 27-го лютого ц.р., в приміщенні Українського Народного Дому, відбулись чергові річні Збори Округового Комітету Відділу УНСОюзу з участю 35 представників Відділів і репрезентантів Головного Уряду в особах головного підприємця Іосіпа Лісого, заступника головного підприємця д-ра Івана О. Фліса, заступника головного підприємця Марії Душник, головного контролера мігра Івана Вина-Якши і почесного члена д-ра Ярослава Падюха. Присутнім на зборах був також обласний організатор УНС Василь Орховський. Зборами які відкрив уступаючий голова Хоманчук, проводила президія в складі: Юлія Ревай — голова, ред. Володимир Левенек — заступник, Михайло Салдан — секретар, Іосип Лісого і д-р Іван Фліс почесні члени.

Переобраний голова Округи УНС Миколу Хоманчук.

Вшанувавши померлих членів Округи, а зокрема довголітнього секретаря Відділу в Брукліні і громадського діяча д-ра Олександра Санючка, присутні мали змогу вислухати звіт про минулий рік успішно працювала, приєднавши до УНС 266 нових членів, влаштувала бенкет для вшанування заслужених союзників тощо. Обласний організатор В. Орховський прочитав пригласні записки тих організацій-членів Округи, які

здобули 10 і більше членів, а саме: д-р В. Палідвор — 37, М. Хоманчук — 27, Марія Кульчицька — 25, св.п. д-р О. Санюцький — 24, В. Квас — 16, М. Москаль — 16, Е. Манацький — 13, д-р І. Фліс — 13, д-р М. Шпитко — 13 і Марія Душник — 12.

Після ухвалення абсолютної уступаючої Управи, прийнявши переобраного Миколу Хоманчука на голову Округи і вибравши також членів до нової управи: д-р В. Вереш, Гліоря Толопоко, д-р М. Шпитко — заступники голови, М. Юзєнів — секретар, д-р І. Сєрат — фін. референт, ред. В. Левенек і М. Душник — пресові референти, Ів. Хома і І. Пригода — організаційна комісія, С. Карплюк і С. Чума — ім. пресові референти; Контроль на Комісія: Роман Крупка — голова, д-р О. Соколинський (Закінчення на стор. 4-й)

В Коннектикаті застрілилися совєтський шпигун

Савтері, Конн. — Тут в неділю, 29-го лютого застрілися Норман Джон Ріс, колишній інженер фірми "Мобіл Ойл Корпорейшен", який від Другої світової війни аж до 1970-их років мав згодом продавати Совєтському Союзу тайні інформації американської нафтової індустрії, а коли Федеральне Бюро Інвестицій (ЕФ-Бі-Ай) в 1971-му році повідомило його, що знає про його діяльність, то Ріс тоді погодився співпрацювати з цією американською розвідкою агєнцією. Ріс мав згодом розпочати свою шпигунську діяльність на користь СССР ще коли Совєтський Союз і ЗСА були союзниками в Другій світовій війні, бо був комуністичних переконань і за передавання тасмних інформацій одержував від Москви великі суми грошей та навіть дістав орден заслуги. Син Нормана Ріса заявив пресі, що родина нічого не знала про його шпигунську діяльність, ані про його співпрацю із ЕФ-Бі-Ай.

Згідно з "Деллес Таймс Гералд", Норман Ріс, розказуючи кореспонденту цієї газети про свою роль "подвійного шпигуна", просив редакцію не оприлюднювати його прізвища, ані цілої справи. Однак, редакція газети твердить, що журналістична етика не дозволяла їй замовчати справу. Поліційні чинники та сама газета думають, що Ріс застрілився власне тому, що в неділю в газеті "Деллес Таймс Гералд" інформувало, що в 1950-му році Ріс передав совєтам інформацію про апаратуру, яка дуже збільшує кількість рафінованої нафти, яку можна добути з нафтової роппи. Один працівник американської розвідки заявив, що шпигунська діяльність Ріса дуже причинилася до розвитку совєтської нафтової індустрії.

В Ірвінгтоні з успіхом пройшла вистава драми "Ой не ходи Грицю"

Андрій Добрянський

Наталка Е. Чума

Ірвінгтон, Н. Дж. (В. Т.). — Понад 1,000 осіб, в тому багатому, у неділю, 29-го лютого, заповнили зал Ірвінгтон гайскулу, де Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької ставила народну драму М. Старинського в п'ятьох діях "Ой не ходи Грицю", яку, як відомо, ця Студія з таким же самим великим успіхом ставила минулого року в Нью-Йорку та Філадельфії. У цій п'єсі зі співаками й танцювальними виступами в головній ролі Гриця, так як і минулого року, виступав бас-баритон Андрій Добрянський, соліст Метрополітаної опери. Інші головні ролі відіграли: Наталка Чума (Маруся), Христия Дармоград (Дарина), Аскольд Ленюкський (Хома), Оля Шевчик (Галина), Ростислав Декайло (Дмитро), Орест Кебало (Потоп), Оксана Гаврилюк (Вуста), Оля Шкафаровська (Степаніда), Надя Діба (баба-ворожка), Марта Зелік (1-ша дівчина), Людмила Канюга (2-га дівчина), Юрко Раковський (1-й парубок) і Ярослав Шуль (2-й парубок). Добре зіспіваний хор "дівчат і парубків" складався з Любо Андрусишин, Христия Бабак, Оксана Дацьків, Лілі Дяблогі, Марти Зелік, Людмили Канюги, Марусі Мандзі, Оксани Сидорак, Людмили Стругацької, Лавруні

Туркевич, Петра Гомеля, Ореста Кебала, Юрка Кебала, Бориса Кебала, Андрія Костіва, Марка Луцького, Андрія Пятки, Юрка Раковського, Осила Серія, Василя Тершаківія, Євгена Титли, Степана Шкафаровського, Юрсласла Шуля. У танцях, крім цілого ансамблю, виступали як солісти: Роксолана Баб'юк, Оля Генза, Стефа Назаркевич, Тіта Павлюк і Олег Декайло. Постановка п'єси була в руках Лідії Крушельницької; диригент — Лев Стругацький; хореографія — Рома Прийма-Вогачевська; оформлення сцени і костюми — Слава Геруляк; освітлення сцени — Маріяка Шуст; структура хатніх меблів — Юрій Костів. Музичний супровід дава 12-членна оркестра. Вистава проходила під протекторатом УККА, Відділу Ньюарк-Ірвінгтон, а спонсором було Т-во "Самопоміч" в Нью-Йорку.

Численна публіка бурхливими і частими оплесками нагороджувала гру й спів та танці переважно молоденьких виконавців. До великого успіху вистави причинилися гарно розмальовані декорації та мальовничі стилеві костюми.

Оплески довго негавали після закінчення останньої дії, коли публіка вітала керівників і виконавців цієї (Закінчення на стор. 4-й)

Ангольські антимарксистичні мусьят залишити Заїр

Кіншаса, Заїр. — Уряд Заїру, колишнього бельгійського Конго, у неділю, 29 лютого, повідомив провідників двох антимарксистичних ангольських фракцій, а саме, Національного Фронту і Національного Союзу, що члени цих рухів мусьят негайно залишити територію Заїру. Хоча Заїр протягом останніх кількох років підтримував ангольських антимарксистів, то відколи марксистський Народний Рух з допомогою СССР і Куби здобув контроль над майже цілою

територією Анголі, а антимарксистичні перейшли до партійських способів боротьби, то Заїр старався навести кращі відносини з марксистським урядом Анголі. В суботу, 28 лютого, заїрський президент Мобуту Сесе Секо та марксистський ангольський лідер Агостіньо Нето погодилися на "нормалізацію" відносин між цими двома африканськими державами та зобов'язалися не дозволити, щоб на території їхніх країн діяла збройні відділи, які загрожували б безпеці Анголі чи Заїру.

Білий Дім пропонує зменшити закордонну допомогу

Вашінгтон. — Речники Білого Дому повідомили, що президент Джералд Форд планує звернутися до Конгресу з пропозицією, щоб законодавці на бюджетний рік 1977, який почнеться 1 жовтня 1976-го року, на закордонну допомогу призначили тільки 7.8 бильйона доларів, тобто на 1 бильйон менше ніж на бюджетний рік 1976, який кінчається в червні ц.р. Коментатори твердять, що покищо Конгрес не розглядатиме пропозиції Президента щодо допомоги в 1977-му році, бо ще не погодився всіх справ щодо закордонної допомоги в біжучому році.

Президент Форд повідомив Конгрес, що із загальної суми 7.8 бильйона на 1977-й рік він пропонує, щоб 5.4 бильйона доларів було призначено на економічну допомо-

гу, а 2.4 бильйона на військову допомогу. Крім того, з огляду на те, що минулого року введено зміну і відтепер бюджетовий рік починається 1-го жовтня, а не 1 липня, як це було досі, то на період цих трьох "переходових" місяців президент Форд пропонує схвалити 601 мильйон доларів на економічну та військову закордонну допомогу.

Однак існує можливість, що всі плани щодо зменшення допомоги у бюджетовому році 1977 можуть змінитися, бо законодавці, прихильники Ізраїля, запрополювали на економічну і військову допомогу призначити додаткових 1.1 бильйона доларів протягом цих "переходових" трьох місяців, а Ізраїль мав би одержати з цієї суми 556 мильйонів доларів.

Форд перестав користуватися словом "детант"

Вашінгтон. — У інтерв'ю з кореспондентом телевізійної станції в Маямі президент Джералд Форд у понеділок, 1-го березня, знову заявив, що перестав користуватися словом "детант", бо це французьке слово натякає на послаблення міжнародного напруження, але не вказує, що ЗСА старатимуться провадити цю політику з позиції сили. Він сказав, що його уряд далі підтримуватиме "рапортман" з усіма потугами світу, Совєтським Союзом, комуністичним Китаєм тощо, щоб заповнити в світі мир, однак подав до відомо, що Америка не планує послаблювати своєї сили. Як відомо, президент Форд ще минулого серпня сказав на

конвенції ветеранської організації "Американський Леґіон", що йому не подобається слово "детант". Під час поодинокого телевізійного інтерв'ю президент Форд кілька разів відкидав критику його суперника на пост президента Рональда Рігена, заявляючи, що політика теперішнього уряду має на меті заповнити "мир шляхом сили", а не, як твердить Ріген, капітулювати перед Совєтським Союзом.

Під час інтерв'ю президент Форд також сказав, що "з часом" виправдоподобно говоритиме з колишнім президентом Річардом Ніксоном в справі його недавньої поїздки до комуністичного Китаю.

Зустріч членів Екзекутиви УККА із Ю. та Д. Мазуркевичами

Нью-Йорк (УККА). — Користуючись із полудневої перерви, що відбувається в часі засідання Екзекутиви УККА в суботу, 6-го березня ц.р., планується коротку зустріч із Юрієм та Даною Мазуркевичами, віртуозами-скрипалями, лауреатами міжнародних конкурсів, які ще недавно були професорами Київської консерваторії.

Юрій Мазуркевич, уродженець Львова, своєю студією відбуде під керівництвом світової слави віртуоза Давида Ойстраха. По приїзді до Канади від місяця вересня минулого року викладає, разом із дружиною Даною, музику в університеті в Лондоні, Онтаріо, Канада. Заходами Українського Конгресового Комітету Америки перший власний концерт Ю. і Д. Мазуркевичів відбудеться в суботу,

6-го березня ц.р. в одній з найкращих концертних залей Нью-Йорку — в Лінкольн Центрі. Співспонсором цього концерту є канадський Генеральний консулат в Нью-Йорку. Плянвана зустріч відбудеться в годині 1.30 в горішній залі Українського Інституту Америки.

Інформусмо рівнож, що Канадський Генеральний консулат своїми заходами і коштами влаштував в тому ж Інституті безпосередньо після концерту приблизно о годині 10-й вечора, прийняття для запрошених гостей. Канадський консулат погодився, що запрошення висилатиме під обом фірмами — Канадського Консулату і Українського Конгресового Комітету Америки.

Юрій і Дана Мазуркевичі

Проф. Іван Гвозда одержав відзначення

Проф. д-р Іван Гвозда (перший справа) одержує нагороду "прикладного нового громадянина" з рук Джеймса Райдінґса, президента Громадянської Фундації. Посередині — п-ч Валя Гвозда.

Каміллус, Н. Й. — Проф. д-р Іван Гвозда, професор політичних наук в Обурнському коледжі та активний український громадський діяч, був відзначений місцевою Громадянською Фундацією як "прикладний новий громадянин Америки". Професор І. Гвозда прибув до ЗСА в 1950 році, а в 1955 році одержав громадянство цієї країни. В 1965 році він здобув докторат з правничих наук в Українському Ви-

сному Університеті. Спирокський щоденник "Геральд-Джорнал", в числі з 27-го січня ц. року, помістив фото з церемонії вручення нагороди проф. І. Гвозді, відзначаючи його активність в громаді. Під цю пору проф. І. Гвозда очолює Світову Федерацію Лемків і є одним з директорів фундації УВУ в ЗСА. Він, його дружина Валя і діти Ліда та Іван є членами УНСОюзу.

Українські економісти на американській економічній конвенції

Блумсбург, Па. (мюб). — Річна Конвенція Східної Економічної Асоціації відбудеться в дні 15-17 квітня 1976 р. в Блумсбурзькому стейтовому коледжі в Блумсбурзі, Па.

В четвер, 15 квітня, о год. 4:15 по пол., у програмі цієї наукової конвенції окрема сесія буде присвячена темі "Економіка України в 1970-их роках". Організатором і передсідником сесії "Економіка України в 1970-их роках" є проф. Микола Ю. Богатюк, заступник голови Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, а сесію спільно спонзорують Східна Економічна Асоціація та Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗСА. Шість

професорів-економістів візьмуть участь в сесії "Економіка України в 1970-их роках". З науковими доповідями виступлять: проф. З. Лев Мельник (Синіатський університет) — "Капіталістична економіка в Україні після Другої світової війни"; мгр Валентин Забіяка (Міністерство Торгівлі ЗСА) — "Сільсько-господарський розвиток в Україні"; і проф. С. Біллон (Делеварський університет) — "Організаційні форми і виконання промисловості України". Дискусійними доповідями будуть: проф. М. Богатюк (Лемків коледж), проф. Леслі Дінес (Кензасський університет) та проф. О. Зінам (Синіатський університет).

Помер передчасно Осип Рейнарівич, активний діяч в Джерзі Сіті

Джерзі Сіті. — 1-го березня ц.р. над ранком Осип Рейнарівич, учитель музики, диригент церковного хору в Джерзі Сіті, дістав серцеву атаку і перевезений до шпиталю — помер на 66-му році життя. Він був представником членської групи в 24-поверховому будинку "Полус Гук" при Монтгомері вулиці в тамосньому Комітеті різноманітних мешканців домі і втішався загальною симпатією.

тисю, будучи м'якої привітливою вдачі. Був братом відомого співака — артиста Лева Рейнарівича. Був членом 371-го Відділу УНСОюзу. Панахида відбудеться 3-го і 4-го ц. м. о год. 7:30 в похоронному закладі Ковальчика при Гренд Стріт в Джерзі Сіті, похорон в п'ятницю 5-го ц. м. з церкв св. Петра на цвинтар у Факс Чейзі біля Філадельфії.

УКРАЇНСКА ХРОНІКА

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СУЖА

Нью-Йорк. — В суботу, 6 березня ц.р. о год. 1-й по полудні тут у Платовому Домі, 140 2-га етєж, відбудуться 10-ті з черги Загальні Збори Спільні Українських Журналістів Америки, у програмі яких передбачено звітвання управи, вибір нових керівних органів, схвалення відповідних резолюцій тощо. Теперішню президію СУЖА очолюють ред. Іван Кедрин-Рудницький — голова, Ольга Кузьмівич — секретар і Павло Дорожницький — фінансовий референт.

ЗАРЕВО І ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗІ

Напередодні Конференції Прав Людини в Женеві, яка почалася ще 3 лютого та на який ЗСА знову будуть ста-

ратися піднести справу резолюції за звільнення політичних в'язнів, Українське Академічне Товариство ЗАРЕВО вислало 2 телеграми, — одну до П. Д. Мойнігена, тодішнього посла ЗСА при ОН (телеграму вислано ще перед його реїгнацією), та другу до Леонарда Гармента, делегата ЗСА на цю конференцію.

ДИТЯЧА ЗАБАВА В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк. — Новацтво і Платипрій Платового Станції влаштують тут в неділю, 7-го березня ц.р. о год. 2-й по полудні в школі св. Юра, 215 Схід 6-та вулиця, дитячу костюмову забаву під моттом: "В далекий світ". Забавою проведуть п.л. сен. С. Гойдши. Вступ: для дітей один долар, для старших 2.50.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. 30 Montgometry St., Jersey City, N.J. 07308.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1973.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮЗУ 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і листи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи повертається тій чи іншій особі копія чи оригінал застеріг, долучивши задовільну копію до відповідної поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Протирелігійна дурійка в СССР

Одною з головних "ідейних" основ комуністичного режиму в СССР є — як відомо — атеїзм. Релігія в оцінці більшовиків — це "опіум народу" і кампанія проти Церкви і релігії становить одно з головних завдань советської внутрішньої політики й пропаганди, наставленої на впровадження в громадян, вже від їх дитячих років, що віра в Бога і культ релігії — це злочин проти советського правопорядку. Відомо, що сотні й тисячі церков на величезному просторі СССР закрито й переміщено на кладовища, партійні домівки та, в найкращому випадку, на музеї, при чому здебільшого це музеї, призначені для аттракційної пропаганди. Експонатами в таких музеях є молоточки й біблії, в яких ніби духовники переконали революції, знаряддя тортур з часів інквізиції в Іспанії і т. п. "докази", що не слід мати будь-якого стосунку з релігією і вірою в Бога, яка є тільки "пересудом" капіталістичних контрреволюціонерів. Відомо, що, злікавши українську Католицьку Церкву та зберігши Православну Церкву з її патріархом у Москві, підчинено ту Церкву — як усе, що існує в СССР — партійному апарату й перетворено ту Церкву, існування якої має ніби свідчити про свободу віри й релігії, перетворено й також в одне із знарядь державно-партійного апарату. Коли вже за царських часів Православна Церква в Росії була насправді підпорядкована цивільному "Прокуроворові Священнішого Синода", то тепер "самостійність" Православної Церкви в СССР стала глумом над незалежністю Церкви.

Все це діється тоді, коли та стаття советської конституції "гарантує" советським громадянам "свободу віри і релігії". Відношення більшовицького режиму до проблеми віри і релігії, до проблеми права людини вірити в Бога чи вибрати собі такий релігійний культ, як кому до вподоби, продовжується без уваги на князів Гельсінської конференції. Боротьба проти Церкви і релігії дійшла в СССР до такого абсурду, що советські громадяни, які виходять на короткі відвідини в будь-яку західну країну, отримують "поуку", яка у практиці рівняється суворій забороні, — щоб вони не зважилися піти у даній "капіталістичній" країні — до церкви!

Очевидно, кожна акція породжує реакцію. Вбій в людині прагнення до чогось вищого, до чогось розумом неспожитого, вбій в людині віру в Творця Неба і Землі, річ цілком неможлива. Режим, опертій на такому матеріалізмі, який виключає існування Бога та який намагався викоринити з серця і умів своїх громадян віру в Бога і відданість Церкві, — мусить провалитися.

Загрозлива ситуація

Минулого тижня Центральна Розвідка Агенція (СІ-Ай-Ей) оприлюднила тривожний звіт, в якому твердить, що пром'яг 1975-го року Советський Союз видав на оборонні цілі на 40 відсотків більше ніж ЗСА, а також вказує, що тоді, коли протягом останнього десятиріччя видатки СССР на мілітарні цілі зростали по три відсотки річно, то видатки ЗСА на ту саму ціль зменшувалися і продовжують зменшуватися по одному відсотку річно. Цей звіт тривожний тим, що хоча вже раніше СІ-Ай-Ей повідомляло про щораз зростаючу різницю між видатками Москви та Вашингтону на оборонні цілі, то щойн минулого тижня стало загальною відомою, що та різниця аж така велика, бо СССР в 1975-му році видав 114 мільярдів доларів, а ЗСА тільки 80 мільярдів.

Треба нагадати, що цей звіт СІ-Ай-Ей візьмуть під увагу ті сенатори та конгресмени, які далі пропонують зменшити оборонний бюджет, запропонований президентом Джералдом Фордом на наступний рік, тим більше, що на початку лютого Департамент оборони поінформовав різні конгресові комісії, що Советський Союз значно поширив свої дослідні програми щодо нової та більш нищівної зброї. Пентагон тоді заявив, що якщо ця тенденція буде продовжуватися, то до половини 1980-их років Советський Союз здобуде перевагу над Америкою в ділянці військової техніки. Щодо стратегічної ядерної зброї, то Советський Союз вже тепер є на тому самому рівні що З'єднані Штати і Москва починає робити значний прогрес щодо точності міжконтинентальних ракет, та крім того розбудовує нові і навіть більш нищівні роди ракет. І хоча Америка має перевагу в більшості ділянок, важливих для безпеки країни, то якщо Конгрес не признає чимале більше фондів на військові дослідження, то десь у 1985-му році першою мілітарною потугою світу може стати Советський Союз. А безпека цілого вільного світу вимагає, щоб намогутнішою державою надалі залишилися З'єднані Штати. Самозрозуміло, що не тільки населення Америки, але цілого світу раділо б, якщо б закінчилися переговори в зброєній, бо такі переговори не тільки виснажують країну, яка могла б уживати ті фонди на поліпшення щоденного життя своїх громадян, але й погрожують третьою світовою війною — в атомовій долі. Хоча Москва беззастовно говорить про потребу "міжнародної розрядки", то в дійсності не закинула планів "угробити" вільний світ. Від збройної потуги Америки залежить доля вільного світу.

Чи помер татарський патріот Мустафа Джемілев?

Серед представників татарської спільноти поширилась погослова, що провідник кримських татар Мустафа Джемілев помер в одному з концтаборів в Омську на сьомому місяці голодування. На запитання родичів і приятелів в КГБ заявили, що це, мовляв, "не ваша справа знати, де советські власті перетримують злочинців". Джемілев, як відомо, почав був голодувати, коли влада концтабору відмовилася була звільнити його з ув'язнення, коли йому закінчилися речення засуду. В грудні 1975 р. його долею поцікавилися дисидентські кола в СССР, зокрема академік Андрей Сахаров, який тоді стверджував, що стан здоров'я татарського патріота загрожений і що він важить тільки 40 кілограмів. Про смерть Джемілева інформувала також російська газета "Русская Мисль" з Парижа, на підставі дисидентських зві-

Володимир Барагура

Журналістична етика і відповідальність

Останнім часом в американській пресі поважні журналісти "старої доброї школи" почали обговорювати проблему журналістичної етики і відповідальності.

Причиною дискусії стали чимраз частіші прояви безвідповідальності не лише преси, але й інших засобів масового комунікування, як радіо, телебачення, фільм. Люди, які працюють у тих ділянках, але розуміють свої завдання й важливість інформаційних послуг, що їх вони виконують. Вони керуються бажанням навжини, поганею за сенсациєю, фальшивою амбіцією першими подати незвичайну або й мажоритарну вістку ласому на такі новинки загальної. Неправильне розуміння поняття "новинки" спонукує непереставляти звітодавців, видавців і редакторів періодиків, керівників і редакторів агентств, теле- і радіостанцій, фільмових студій і виробників не робити селекції новинки. Вони намагаються, не перевіряючи, подати загальні соковиті події. Деколи свідомо перевертуть їх на свій лад, навіть вигадують їх. Останнім часом траплялися випадки, що несовісні звітодавці чи інформатори продали одночасно кілька газетам і журналом та іншим розповсюдочам інформаційні штучки спрєпаровані історії, які аж після їх оприлюднення виявлялися вигадками й обманом.

Деякі люди, які працюють у масовій інформаційній службі, не відрізняють ідей, проблем, починів, об'єктивних фактів від людей, які з ними пов'язані, і замість обговорювати, критикувати ідеї чи проблеми, намагаються на осіб, забуваючи, що ідеї, проблеми, установи довговічні, а люди, що їх репрезентують, помилні й минаються. Часто нездорові, соковиті історії зв'язують з визначними людьми, які займають висунути становища в громадському чи політичному житті, щоб тих людей шантажувати, дискредитувати, чи дороблятися майна на очорнюванні їх, позбавляючи їх доброї слави. Вони не усвідомлюють собі, що такою поведінкою наносять шкоду не лише особам, але й проблемам та цілому суспільству.

Тому в заслугу багатьом газетам треба записати факт, що вони промовчують, або бодай применшують сенсацийні вістки. Вони розуміють, що хоч існує свобода преси, газета не зобов'язана публікувати новини, які закінчили б добре ім'я людини, що займає поважне становище, тільки тоді, щоб дати людським язикам змогу плескати.

Безпосереднім поштовхом, який спонукав журналістів заговорити про етику й відповідальність своєї професії, стало витягання наверх інтимних справ

Кеннеді. Людина, яка подає візюкопінні відомості про покійного Президента до прилюдного відома за посередництвом безвідповідальної преси, радіо, телебачення, і інтелектуально не стоїть на рівні, а факт, що покійний Президент не може оборонитися, до глибини обурив представників поважної преси. "Якщо публічна опінія, — пише публіцист Норлан Кузіс, — сколихнула на вістку про смертельний захват на Президента, то чому ж сама опінія така жадна сенсациї, коли після фізичної смерті виконується захват на його характер і збивається його моральність". Він драматично питає: "Скільки разів през. Кеннеді мусить бути скритовбитим, щоб ми дали йому спочити в мирі?"

У відповідь на запити читачів, обурених безвідповідальністю несовісних журналістів, чому американська преса не має кодексу етики, який зобов'язував би всіх працівників цієї професії, одна публіцист відповіла, що при теперішній практиці манія принципів етики деякими журналістами, цей кодекс став би кусинком паперу. З другого боку такий кодекс був би запереченням американської преси, а саме — її свободи, яка дає працівникам преси право і змогу публікувати те, що вони вважають за потрібне і доцільне і що заслуговує на оприлюднення без натиску публічної опінії чи урядового наказу згору. Тому кожна періодична публікація має власний кодекс етики, і завданням журналістичної професії є поєднати привілей свободи преси з обов'язком відповідальності й зберігати принципи етики.

Евалюація вартості вісток і збереження міри в їх подаванні й інтерпретації, це ті моральні гальма, які доробляють і свідомо накладає на свої спокуси кожного журналіста.

Свобода преси — це привілей демократичного суспільства. "Лише преса повинна рішати, що публікувати", — каже керуючий редактор "Нью Йорк Таймсу" А. М. Розенталь, а публіцист Чарльз Сейб додає: "Було б нерозумно обмежувати права преси". Т. Джефферсон сказав: "Наші свободи залежать від свободи преси й не можна цієї свободи обмежувати, коли не хочемо її втратити".

Але цей привілей свободи накладає й обов'язок відповідальності, як протизагати свободи, щоб вона не вилізла в сваволлю й не дірала на шкуру ідей, починів, проблем, установ, суспільного ладу, людей і самої преси та її представників. Тому щораз частіше в американській пресі лунають перестороги, щоб "не прати прилюдно білизни" і щоб "не вилізати дитини з водою, в якій її купують". (Закінчення на стор. 3-й)

В Лесенці

КОЛОНИАЛЬНИЙ СТАН УКРАЇНИ

"Радянська Україна", як і всі інші "республіканські" газети в УССР, надрукувала побіч інших матеріалів із XXV з'їзду Компартії України, який, як відомо, відбувався в дніх від 10 до 13 лютого ц. р. в Києві, "маратонську", на 5 газетних сторінок, промову першого секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії України Володимира В. Щербинського, якого знову "деканувано" на це становище, і в якій він в першу чергу ствердив, ба навіть поклявся, колоніальним станом України. Назвавши Леоніда Брежнєва, "Найбільшим авторитетним політичним і державним керівником нашого часу" і цитуючи Леоніда, Щербинський заявив, що Україна, "яке до комунізму неминуче і неухильно".

При тому Щербинський поставив додати, що до комунізму Україна маршує спільно з усіма іншими народами СССР і "всім серцем сказав" і одностайно підтримує політику Комуністичної партії, виключно палку відчуженість ККПРС і його Політбюро за їх багатогранну і плідно творчу діяльність

в ім'я щастя народу, в ім'я торжества світлого ідеалу комунізму". Переходячи до похвал на адресу генерального секретаря ЦК КПРС Л. Брежнєва, Щербинський, який перший секретар, автономних республік" перед тим, склав низькопоклонну заяву вірності, кажучи, що "всюбіє знання життя, теоретична глибина і політична прозорливість, більшовицька принциповість і величезний талант Генерального секретаря Леоніда Брежнєва" спричинились до збереження міцного миру на землі і розв'язки багатьох питань людства.

Дуже вимовне ствердження В. Щербинського про те, що "всю свою роботу Компартія України здійснювала і здійснює під безпосереднім керівництвом ЦК КПРС. Центральний Комітет партії, — говорився далі у ствердженні Щербинського, — систематично подає наші республіці всебічну допомогу. В розв'язанні корінних завдань господарського і культурного будівництва ЦК Компартії України завжди виходить з директив і настанов ЦК КПРС, завжди спирається на поради Генерального секретаря ЦК, Політбюро, Секретаріату ЦК КПРС". Яніше й не могло бути сказано. Завдя Щербинському, який виступав сумнів щодо політичного статусу України.

Дуже широко і основно Щербинський обговорив у доповіді питання економіки і завдання дальшого розвитку народного господарства республіки в залученні десятих п'ятиріччя, зупиняючись також на завданнях, які повинні виконати промисловість і транспорт України. "Необхідно, — сказав В. Щербинський, — щоб з перших днів п'ятиріччя комуністич-

всі трудящі, глибоко усвідомивши важливість нових завдань, поліпшували якість і результативність усієї роботи. Це високий патріотичний обов'язок кожного комуніста, кожної радянської людини". При тому Щербинський закликав науковий колектив республіки допомагати економічній країні розв'язувати завдання господарського плану у 10-й п'ятиріччя. Він вважав, що 150.000 наукових співробітників, якими розпоряджається Українська ССР, "у творчій співдружності з науковими колективами Москви, Ленінграду, Новосибірська і інших союзних республік", внесуть вагомий вклад в цю ділянку. "Треба тільки, — сказав перший секретар, — активніше працювати зусилля науковців працівників на глибоке вивчення суспільних процесів та забезпечити на високому ідейно-теоретичному рівні наступальну критику сучасної буржуазної і релігійно-ідеологічної, різного роду антикомуністичних концепцій".

Багато уваги у своїй доповіді Щербинський присвятив справі підвищення рівня організаторської і політичної роботи партійних організацій, бо, мовляв, "Центральний Комітет Компартії України постійно приділяв увагу неухильному додержанню ленінських норм партійного життя, принципів демократичного централізму, поліпшенню всієї організаторської та ідейно-виховної роботи". Комуністична партія, згідно з інформацією Щербинського, зростає майже на 247.000 чоловік і має тепер у своєму складі 2.625.808 комуністів, у тому числі 2.536.772 членів і 89.036 кандидатів у члени КПРС. Партійні кадри, на думку Щербинського, "успішно справляються з дорученою їм справою", але "партійний контроль" все одно треба посилити і повести послідовну боротьбу з "оказиміанством" та іншими проявами незнання чиниства. В компартії України тепер 25 обкомів, 123 міськомів, 115 міських і 451 сільських райкомів партії. Говорячи про загальну дисципліну в Компартії, Щербинський пригадав присутнім колишнього першого секретаря ЦК Компартії України Петра Ю. Шелеста, якого, за серйозні недоліки в керівництві республіканською партійною організацією було піддано критичній, а в 1972 р. він втратив моральне право бути в складі ЦК, який на пропозицію Політбюро виніс Шелеста із складу ЦК Компартії України". Від обов'язків члена Політбюро ЦК у звільнено також колишнього першого секретаря Донецького обкому партії В. І. Дятельова, який виявив нездатність до виконання своїх обов'язків. При тому ЦК Компартії України піддав нищівній критиці обком партії Хмельницький, Закарпатський, Житомирський (Закінчення на стор. 3-й)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яценко

ОСТАННІ ДНІ ЛЮДСТВА

Стеліща "срібної мари" в Каліфорнії вишко змагаються за себе існування. Телебачення, інфляція та непродуктивна економічна криза допровадили фільмовий промисел до берега банкрутства. Цілоб рятувати себе, фільмові і продуктивні церквопочилися спочатку на дешеві, шортграфічні, а останньо — на катастрофічні фільми. В найнижчій будинку, 138-поверховім хмарочосі в Сан Франціско, вбухав пожежа, жертвами якої падають тисячі гостей з фінансового, мистецького та політичного світів, зарешених на відкриття побутових цього хмарочоса. Замість величавого бенкету і балу, "завислих" вежі зі сталі та шкла перетворюється в море вогню, в полум'ї якого гинуть горючіми смолоскипами відкольтовані пані та їх ескорти ("Горюче пекло"). Лос Анджелес навідує небувалої сил землетрус, що перетворює, за короткий час, ціле місто в гори рухомих і попелу ("Землетрус").

На пляжі ідилічної вакаційної місцевості з'являється гігантська акула (споруджена, до речі, зі сталі та гуми), що з'їдає на очах всіх людей з дозвілляників ("Акула").

Фільм майбутності, "Зраба Прометей" показує ЗСА без жадних енергетичних засобів, а останнє джерело енергії, атомові електривні в Каліфорнії, стоїть перед загрозою знищення ворожими агентами.

Гігантський струмивений літак, сповнений по візці пасажирями, зударяється з іншим літаком в повітрі ("Гіганти на небі"). Таку візію майбутнього представляють сьогодні на фільмових стрічках "фабрикантів снів" у Голлівуді.

Тим разом більшість тих фільмів виявляється справжніми копаньями золота.

Для відтворення "Горючого пекла" продюценти витратили 200 мільярдів. Але ціл сума повернулася до їх кишені за несповна 3 тижні по висвітленні цього фільму в ЗСА. Обчислено, що експлуатація цього фільму за кордоном принесе їм щонайменше \$400 мільярдів, себто вдвічі більше за прибуток з контроверсійного фільму "Екзорцист". Виглядає, що американські фільмові продюценти знають, що вони роблять і що вони хочуть. Во в часах політичної несповності та господарської кризи фільми, що виробують жах та драматичну сенсацию, завжди йдуть впарі з настроями суспільності, зумовленими почуттям несповності, безпорадності світу злікайдувати національні спори і конфлікти, з панічним страхом технологічної катастрофи, що грозить знищенням світу.

Виглядає, що продюценти та режисери знову повірили в живучість фільму, і хоч самі показують часто недовірливість технології, піддалися цілковитому чарові П оманної снів.

В часі висвітлювання цього фільму глядач багато-кратно має враження, що він є учасником автентичного землетрусу, відчуває навіть коливання власного тіла та постоєність, що кожна хвилинка завалиться дах над його головою. Цей рафінований драматичний ефект одержав режисер при допомозі складних технічних засобів.

Виглядає, що продюценти та режисери знову повірили в живучість фільму, і хоч самі показують часто недовірливість технології, піддалися цілковитому чарові П оманної снів.

лікував американський дослідник Люї Морган на підставі вивчення життя, побуту, звичаїв і вірувань північно-американських індіанських племен.

Відкриття це було для мене епохальне. Во я тоді так само, як тепер, іще, не бачив, був фільм загальної опінії над свідомістю молоді людщини жіночої статі, що їй ніколи науки та розв'язку, ані адобування якогось факту — не треба. Цей тиск є я тепер. Це привабливе самого чоловіка.

"На Україні, зокрема Закарпаття, дієчана була "гілька дієчана". Не зважаючи на її освіту та на революційні задіявання, чоловіки насправді вважали жіночку нічим за себе істотою, яка рідко чи пізно опиниться "гілька" на кухні та при ділянці". (Р. Радманіан, стаття "Відповідь молодому сердцю промисловця", жур. "Промінь", ч. 11, 1964).

Німецький соціолог Зігфрід Кракауер боронить естетику катастрофічних фільмів 30-их та 40-их років — "Останні дні Помпеї", "Зливу дощ", — хоч самі фільми вважав він пологою омани. Зате американська журналістка, Сузан Зонтаг, вважає всі катастрофічні фільми перверсійними документами нашої доби, що мають протє, здібність відвертати увагу людей від дійсності, і в цьому лежить таяниця їх успіху.

Ньюйоркський журнал "Голос Села" опублікував нещодавно статтю Артура Герцога, автора "обжолонного бестселера" "Рій", про майбутні катаклізми світу, які він зводить до 7-ми основних катастроф, а саме: атомових вибухів, затруєння атмосфери, зміни підсоння, харчового голоду, гурганів, землетрусів та епідемій.

При тому він пригадає історичні факти минулих катастроф: землетрус в Китаї в 1556 р., в якому загинуло 830.000 людей, епідемію в 1917-1919 роках, жертвами якої впадо 30 мільйонів людей, та нещадний буревій в околиці сьогодиньного Вангладешу, що змінив з поверхні землі, за нещільну годину 225 тисяч людей. На його думку всі познанні вказують на те, що майбутні катаклізми природи на нашій планеті будуть частіші та грізніші за минулі.

Повертаючись, проте, до найбільш касового фільму "Горюче пекло", слід ствердити, що він має усі познанні реалізму, почавши від височини хмарочоса, що недалеко відбігла від славного "Ворлд Трейд Сентру" в Нью Йорку (412 метрів), чи "Велі Сірса" в Чикаго (442 метрів). Обидва ті хмарочоси мають понад 100 поверхів і футуристичну архітектуру "Горючого пекла".

Продукція "катастрофічних фільмів" це, тим півіше, що вона означає поворот до супер-фільмів та фільмових супергероїв.

В "Горючому пеклі" їх персонафікують два актори: Сіф МекКін та Пол Ньюман, що рятують хмарочос в драматичний спосіб при допомозі експлозії водного збірника, поємістю 1.8 мільйона літрів.

В "Землетрусі" грають головні ролі відома пара фільмових зірок: "боса княжна" Ава Гарднер і колишній "Бен Гур" — Чарлтон Гестон.

В часі висвітлювання цього фільму глядач багато-кратно має враження, що він є учасником автентичного землетрусу, відчуває навіть коливання власного тіла та постоєність, що кожна хвилинка завалиться дах над його головою. Цей рафінований драматичний ефект одержав режисер при допомозі складних технічних засобів.

Виглядає, що продюценти та режисери знову повірили в живучість фільму, і хоч самі показують часто недовірливість технології, піддалися цілковитому чарові П оманної снів.

лікував американський дослідник Люї Морган на підставі вивчення життя, побуту, звичаїв і вірувань північно-американських індіанських племен.

Відкриття це було для мене епохальне. Во я тоді так само, як тепер, іще, не бачив, був фільм загальної опінії над свідомістю молоді людщини жіночої статі, що їй ніколи науки та розв'язку, ані адобування якогось факту — не треба. Цей тиск є я тепер. Це привабливе самого чоловіка.

"На Україні, зокрема Закарпаття, дієчана була "гілька дієчана". Не зважаючи на її освіту та на революційні задіявання, чоловіки насправді вважали жіночку нічим за себе істотою, яка рідко чи пізно опиниться "гілька" на кухні та при ділянці". (Р. Радманіан, стаття "Відповідь молодому сердцю промисловця", жур. "Промінь", ч. 11, 1964).

(Продовження буде)

Докля Гумєнна

ЧНІ Я ЗА МАТРІЯРХАТ?

(1)

У "Ліси-Микити", ч. 4 1964 року є такий шарж:

"Редактор В. Качмар голосує: "Ми всі за патріярхат!" Встає Докля Гумєнна і заявляє: А я — за матриярхат!"

Це, звичайно, жарт і на жарт не слід реагувати інакше, як усмішкою. Так я й зрозумів. Не реагую й на неадекватні випадки аргентинської "Мітла". Ось таке, наприклад, читаю: "Докля Гумєнна відома з того, що висітупас завазато проти чоловіків і ненавидить щось невідоме й таємниче, що вона називає "чоловічим принципом". (Див. "Мітла" ч. 7, 1960 р.) Або ось, слідом за Мартиненом Задекою, фрейлетом "Українських Вістей", Семен Вулякка, пише: "Жінки вилазять на літературні Олімпі. Галина Журба в союзі з Д. Гумєнною запровадять диктатуру матриярхату і тоді чоловікам хат з мосту та в воду". (Див. "Укра-

їнські Вісти", 7-го березня, 1965 р.)

Ну, це все жарт. Але скільки-то людей не на жарт думають та пишуть, що Гумєнна хоче повернути матриярхат. Ось у журналі "Київ", ч. 5, 1964, стор. 166, В. Р. пише підком сербозно: "Вона хотіла б, щоб вернулися давні-давні часи, коли жінка була всім, — альфой і омегой, головою роду і керівним чинником у громадському житті. Ця ідея мучить Доклю не від ніки, бо коли порівняно становище теперішньої жінки і її ролі в суспільстві з колишньою, із часів матриярхату, то їй хочеться, щоб давні часи вернулися".

Обережніше орудує моїм матеріалом Остап Тарнавський, але й у нього звучить та сама нота. "Гумєнна задіяна в тріпльському культурі, в неї ідеалізований матриярхат". (Київ", ч. 6, 1964, ст. 181).

Та ось навіть і Галина Чорнобильська з Австралії повторює: "Докля Гумєнна — дослідниця, прихильниця і пропагандистка матриярхату. Отже, Д. Гумєнна в п'ятинах матриярхату стала у нас всепронизним сувереном — коли хто пише чи промовляє і при тому зачепиться за той славний суспільний лад, — не обминає згадку Доклю Гумєнну. Одні спокійно констатують факт, інші заступають про авторку з пошаною, а ще інші — з ілюзією іронією. Останні, мабуть, є прихильниками суворого матриярхату". (Українські Вісти", 4-го листопада, 1962 р. ч. 45).

Оце такий образ змалювали мої прихильники й не прихильники критики. Чи справді воно так, як вони мене розмалювали? Невже не маю нічого сказати на це?

Дивуюся — як можна लेकरутати мою ідею. І це роблять люди адултини, з головою. Та де ж у мене хоч рядок, хоч сядко, що дали б підставу для всіх цих закідів-інтерпретацій. Де я написав, що хочу зробити переворот і встановити женоярхат? Те, що я пишу, зовсім іншого порядку: Я

лише кажу, що не завжди становище жінки в суспільстві було нижче й підлегле, а були й інші часи, інші звичаї та лад. Жінка не тільки не відчувала над собою тиску пригноблення, а навпаки — була високо шанована й вільна. Чи добре я роблю, що навісвітлюю ті інші часи? Чи може краще й мильше нам день-у-день чутти звідусюди, як незалежну істоту, що так було спокійно. Це тепер ще слава Богу, а от у минулому то наших бабб купували і продавали, як якусь худобину на базарі. А що ж, таке я прочитала якось у журналі "Наше Життя".</

Приймаємо ОСТАТОЧНІ ЗГОЛОШЕННЯ

УЧАСНИКІВ НА 4-ТИЖНЕВУ ПРОГУЛКУ УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДІЗЬЮ ДО ЄВРОПИ.

- Прогулочки відбудуться 19-го липня з Чикаго та 20-го липня з Нью-Йорку.
- Тура включася Вільям, в ЮГОСЛАВІЇ: Дубровник, Скопје та Вільям.
- в ГРЕЦІЇ: Афіни, Дельфі, Коринт, Мікени та Тесалонікі або острови.
- в ТУРЕЧЧИНІ: Істамбул, Трон, Конію та Невшегір.
- Кошти прогулки максимум \$850.00 від особи.
- Зголошення слати до дня 25-го березня на адресу: Д. ЛІНІНСЬКИЙ, 119 Connet Pl., S. Orange, N.J. 07079. Тел.: (201) 763-1165.

ЖУРНАЛІСТИЧНА ЕТИКА

(Закінчення з стор. 2-ої).

Один журналіст пропонує, щоб встановити категорію в межах нагороди Пуліцера (журналістична нагорода) для таких пресових органів, які вміють поборювати спокусу оприлюднити навіть дуже привабливу, соковиту й перцю виступу, якщо вона може нанести шкоду чи то комусь персонально, чи загально.

Коли ці міркування засосувати до українських відносин, то в нас часто змішується особи з ідеями і проблемами, замість завдати собі трudu діяти до істини питання чи факту, прослідити його, перевірити, всебічно оцінити, пізнати правду й подати її об'єктивно читачам.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДПІЛІ В ЧІКАГО

запрошує все Українське Громадянство
метрополітального Чикаго на

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Неділя, 14-го березня 1976 р.

Школа Шопена

Год. 5-та по пол.

В мистецькій частині виступлять: ХОРИ СУМА-ООЧСУ „ЧАЙКА” і „КАЛІНА” під кер. п-ї М. ГАЛАН; вокальне тріо „НЕЗАБУДЬКИ” при параді св. Володимира й Ольги; святочне слово — п-ї ОКСАНА РОЗДЮЛЬСЬКА (Плест); та збірна деклямація молоді шкіл українознавства.

- Своєю численною участю шануємо гідно нашого Гені-Пророка у 100-річчя Українського Поселення і 200-річчя ЗСА.
- Хай клас Тараса Шевченка: єдність, братовице та віра, що астане Україна — будуть нашими дорожчими!

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

та ВІДПІЛІ 72-й СУА

запрошує на

ДОПОВІДІ

ОЛЬГИ ОСМЕРКІНИ-ЧМУХ

б. наукової співробітниці Музею в Києві.

„УКРАЇНСЬКЕ ВАРОККО XVII-XVIII СТОЛІТТЯ” (Державні церкви на Україні).

В неділю, 7-го березня 1976, о год. 4-й по пол.

„УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ МАЙСТРИ” (М. Приймаченко, Т. Пата, К. Винокур, Кераміка Косова, Петриківська розписи).

В неділю, 4-го квітня 1976, о год. 4-й по пол.

„МУЗЕЙ КИЄВА”

В неділю, 2-го травня 1976, о год. 4-й по пол.

Доповіді відбудуться

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ

2 Іст 79-та вул. в Нью-Йорку, Н. Й.

ли кодекс етики. На жаль, маємо випадки його порушення, деколи грубого. Проречистим прикладом цього є нещодавній виступ однієї канадської газети проти австралійської поетеси-сатирика. Автор цієї статті не завдав собі труда поаналізувати її, оцінити авторку, як спостерігача наших національно-суспільних недоліків, зробити висновки — він заатакував її персонально, роблячи недовідомі аллюзії навіть до її прізвища.

Пора й у нас провести особливу переорієнтацію відповідальності й етичних принципів, які зобов'язують наших журналістів, а це вийде на користь і вартостям, за які боремося, й ідеям, до яких прагнемо, та корисно вплине на моральне здоров'я нашого національного організму. Ця переорієнтація покаже, що наша преса й журналісти дорослі до завдань, які поклада на їхні плечі історична хвилина. „Жити в демократичному суспільстві, — пише Норман Кузіс, — справа складна й ризикозна. Можемо втратити ці вартості, які нам дає демократичний лад, якщо не матимемо зрозуміння, що пошанування чужого права на приватне життя таке саме важливе, як усі інші права, загарантовані конституцією.

КОЛОΝІАЛЬНИЙ СТАН

(Закінчення з стор. 2-ої).

кий, керівників Львівського і Тернопільського обласних комітетів та деякі інші міністерства й відомства. З особливим підкресленням Шербицький говорив про „бойового помічника партійних організацій — Ленінську Комуністичну Спілку Молоді України”. Комсомол, в рядях якої перебуває тепер біля шести мільйонів юнаків і дівчат. На справу комсомолу і виховання молоді в пролетарському-інтернаціональному дусі й „непримиренності до будь-яких проявів буржуазної ідеології і моралі” Шербицький вів звертати особливу увагу. Він закликав також до посилення усунення недоліків в ідеологічній боротьбі, яка, на його думку, „загострилася і ускладнилася”. Дуже підкреслено говорив Шербицький про „інтернаціональну етику виховання мас, далі зближення націй і народностей країни Рад”, процес, який

на його думку, є „цілком необхідним для підтримки й розвитку національної особливості. Це суперечило б генеральному напрямку розвитку нашого суспільства, інтернаціоналістичним ідеалам та ідеології комунізму, і, в кінцевому підсумку, суперечило б інтересам будівництва комунізму”. Ледве чи хтонебудь перед тим знісав від Шербицького спроби інтенції москво-вських колоніалістів в Україні, остаточно метою яких є перетворення усіх порабощених і об'єктивних „Партія вважає недопустимим, — заявив Шербицький, — спроби стримувати процес неволених народів в один великий руський народ”, використовуючи для цього „інтернаціоналістичні ідеали і будівництво комунізму в світі”.

В кінці своєї промови В. Шербицький згадав ще про так звану „комуністичну мораль” (?!), яку треба „утверджувати”; про боротьбу з „пережитками минулого”; про „непримиренність” до релігії й „релігійних забобів”; про „радянський спосіб життя”, який, мовляв, „є цілковито відмінний від життя в капіталістичних країнах”, ну і нарешті про „реакційні імперіалістичні кола, які сумують за минулими днями „холодної війни” і намагаються за всяку ціну відвернути її зловисний привид”.

Не забув Шербицький згадати і про „емігрантські українські буржуазно-націоналістичні організації і зарубіжні сіоністські центри, які підпалюють під мелодію міжнародних ант і радянських”. Він при тому повторив слова, сказані ним у Львові на обласній нараді комуністів, про „замаскованих ідейних ворогів, а також всіляких зрадників свого народу, що вдаються до підступних і витончених спроб боротьби”. Усі вони, на думку Шербицького, „змикуються на спільний антикомуністичний і платформі, в тому числі маючі, опортуністичні і ревізіоністські маси, усі ворожі нам сили від крайньоправих до ультраливого напрямку”. Всім їм Шербицький виповів нещадну війну, заповівши, що „соціалістичні країни не терплять втручання у їхні внутрішні справи посторонніх країн”.

Доповідь В. Шербицького, яка, згідно з оцінкою советської преси, була виступом „з великою увагою і неординарною переривалася бурхливими оплесками”, була побудована так, щоб ще й ще раз відмітити „нерозривну пов'язаність” України з Росією, про що, зрештою, виразно і кількарочно згадується у доповіді першого секретаря Компартії України — вірного служачи московського центру.

В Трентоні відзначено Січневі Роковини

Відзначення Січневих Роковин в Трентоні, Н. Дж., почалося ще в понеділок 19-го січня ц. р., коли то посадник Столиці Нью-Джерсі Артур Голянд в присутності численної української групи підписав прокламацію, проголошуючи день 22-го січня Українським Днем Трентону. Українську групу очолював голова місцевого Відділу УККА в Трентоні Андрій Галайда, який є також містоголовою Святочного комітету для відзначення Січневих Роковин.

В неділю, 25-го січня в українських церквах Трентону, а саме в: українській католицькій св. Йосафата — парох всес. о. Іван Бура; українській прав. парафії св. Тройці — настоятель митр. прот. о. Богдан Желехівський; українській прав. парафії св. Юрія Переможця — настоятель о. прот. Микола Галайда, відправлено торжественні святи Літургії в намірненні Українського Народу, з відповідними проповідями, а відтак Панахиди за Поляглих на Полі Слави. Організована молодь взяла участь зі своїми прапорами. Святочна Академія відбулася у великій залі Українського Парафіяльного Центру св. Йосафата й почалося

Артур Голянд — посадник Трентону, 17-го січня ц. р. в Ситі Голл підписує Проклямацію Українського Дня. Делегати очолював голова місцевого Відділу УККА Андрій Галайда, який сидить ліворуч посадника. В склад делегації входили всі три парохі українських церков Трентону, представники молоді, громадських організацій та установ.

точно в год. 6-й вечора. Академію підготував Святочний комітет, обраний за ініціативою місцевого Відділу УККА, з представників організацій міста Трентону. Головою Комітету обрано Бориса Качуровського, який провів програмою Академії.

Програма Академії була багата, всі були задоволені, бо майже в цілості виконавці були місцева молодь, яка з призначенням вивчалася із свого обов'язку. Святочну доповідь виголосив широко відомий українському громадянству д-р В. Цимбалістий. Понад 350 присутніх з великим задоволенням сприймали всі точки а виконавців нагороджували яскравими оплесками. Загальниково висловили наших виконавців, так як вони виступали: — Молодий хор Трентону Відкриття й провід Академії — п. Б. Качуровський, американський гимн — пані С. Івахненко, акомп. А. Гу-

ша, IV Універсал, Державність — юнак ОДУМ-у П. Кириченко, Соборність — юначка СУМА М. Яскір, Проклямації: губернатора Нью-Джерсі — юначка Пласти М. Струк, посадника Трентону, юначка Пласти М. Копаниця, свят. доповідь — д-р В. Цимбалістий, „На Софійській Площі” — декл. юнак Пласти О. Корчмарик, „Земле моя” — після, Платовий Гурток „Волошки”, „Україно, моє Україно”, „Іхав козак на війноньку”, Києвий — пісні виконав хор ОДУМ-у — керівник пані Л. Качуровська, „Рече та стогне, „Вечірня пісня” — пані Івахненко, акомп. Лідія Сухенко, „Небесна Україно” — вірш — декл. юнак СУМА М. Дзюбас, мол., „Ой колись я сокилі”, „Надія” — Марія Сухенко-Качурал, акомп. Л. Сухенко. Чотири пісні — Молодий хор Трентону „Молода Україна” дир. проф. В. Третяк. Національний гимн — всі присутні, С. Івахненко, акомп. А. Гу-

М. К.

Горем прибиті повідомляємо Друзів і Знайомих,

що в ранній годині 22-го лютого 1976 р.,

несподівано відійшла у Вічність

наша Дорога СЕСТРА

СОФІЯ МАРТИН

б. учителька в Золочівщині.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 25-го лютого ц. р. в

годині 12-й дня.

Сестри МИХАЛІНА і ВОДИМИРА з мужем

ПІЛІТОМ РУСІНКО та Родина в Україні

Замість квітів на могилу заслуженого

Громадського Діяча

бл. п. Ярослава Біласа

на Катедру Українознавства при Гарварді зложили:

Іск. Роман і Ярослава РАКОЧІ — \$20.00

Мирон і Іванка БУЧАКИ — 20.00

Ігор і Валентина МАТУХИ — 10.00

Богдан і Христина БЕНІГЕР — 10.00

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА І ДІДУЖА

бл. п. ВОЛОДИМИРА

ЧОРНОДОЛЬСЬКОГО

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Михайла

в БАЛІТОМОРІ, Мд.,

в неділю, 7-го березня 1976 р.

в год. 10-й рано

Про молитви за душу Покійного просять:

ДАРІЯ — дружина

АНДРІЙ — син з дружиною ЛЮБЮ

ВОЛОДИМИР І ТЕРЕНА — внуки

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

СІНА, БРАТЧИКА І ВНУКА

св. п.

МИХАЙЛА ЮРІЯ

ГАВРИЛЮКА

будуть відправлені

ЗАУПОКИНІ СЛУЖБИ БОЖІ

З ПАНАХИДАМИ

у ЦЕРКВІ СВ. ЮРА — 8-го БЕРЕЗНЯ 1976 р.,

о год. 8:30 рано, НЬЮ ЙОРК;

у ЦЕРКВІ ПРЕСВЯТОГО ТРОИЦІ — у АПОСТО-

ЛЕС, Аргентина;

у МОНАСТІРІ СВ. ЙОСАФАТА — у ГЛЕН

КОВ, Н. Й.

Горем прибиті:

МИХАЙЛА І КАТЕРИНА — родичі

ОКСАНА — сестра

СОФІЯ ВУС — бабця у Франції

МАГДАЛИНА КОСТИК — бабця в Україні

ЮРІЙ І АННА ПАВЛІВЕЦЬ — внуки і тети

НАДІЯ І ОЛЕКСА ГУБІРІНСЬКІ — внуки і тети

у Франції

ЛЮБА ГУБІРІНСЬКА — кузинка у Франції

СЕСТРИЦТВО ЦЕРКВИ СВ. ПОКРОВИ В КЛІФТОНІ, Н. Дж.

— улаштує

В ПАРАФІАЛЬНІЙ ЗАЛІ при 73-81 Вашингтон Авеню

в суботу, 6-го березня 1976 р. о 8-й год. веч.

ТРАДИЦІЙНІ ЗАПУСТИ

В програмі: гумор, сатира та різні виступи, також розгра вартісних речей.

В заряді Пань будуть свідк вареники, млинці та іша смачна закуска.

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСІХ І ВСІ!!

ГОСТИННІ ВИСТУПИ „ЗАГРАВИ” В ЧІКАГО І ДЕТРОЙТІ

ДРАМАТИЧНИЙ АНСАМБЛЬ З ТОРОНТА „ЗАГРАВА” ПРЕЗЕНТУЄ

КОМЕДІЮ В 3-ОХ КАРТИНАХ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

ОДРУЖЕННЯ

ПІД ПАТРОНАТОМ УККА В ЧІКАГО

В СУБОТУ, 6-го БЕРЕЗНЯ 1976 РОКУ О ГОДИНІ 8-й ВЕЧОРА

В АВДИТОРІ ШКОЛИ ШОПЕНА — РАЙС І КЕМПБЕЛ

ПІД ПАТРОНАТОМ 76-го ВІДПІЛІ СУА В ДЕТРОЙТІ

НЕДІЛІ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1976 РОКУ, О ГОД. 4-й ПО ПОЛУДНІ

FITZGERALD HIGH SCHOOL AUDITORIUM — RYAN & 9 MILE ROAD.

РЕЖИСЕР — ЮРІЙ ВЕЛСЬКИЙ, ДЕКОРАТОР — ЕМІЛЬ ТЕЛІЖИН,

КОСТЮМИ — МАРІЯ ЛЕВНИЦЬКА, АДМ. — ВОЛОД. ДОВГАНЮК

РОЛІ ВИКОНУЮТЬ: М. ЛЕВНИЦЬКА, Н. ТЕЛІЖИН, Л. ШЛІХТА, Н. ШЛІХТА,

Ю. ВЕЛСЬКИЙ, В. ДОВГАНЮК, А. ЛІКВІ, І. КУШНІРЕНКО,

І. ДОВГАЛІ, А. СТЕЛМАХОВИЧ

ТЕХНІЧНІ РОБОТИ: В. ГОРЛАЧ, М. КУШНІРЕНКО, Г. СУКМАНІВСЬКИЙ.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

ЗАПРОШУЄ

НА ПЕРШИЙ ВЛАСНИЙ КОНЦЕРТ

В З'ЄДНАНИХ СТЕЙТАХ АМЕРИКИ

ДАНИ І ЮРІЯ МАЗУРКЕВИЧІВ

Віртуозів-скрипалів, до недавна професорів Київської Консерваторії

ЛАВРЕАТІВ МІЖНАРОДНИХ КОНКУРСІВ

Концерт відбудеться:

в суботу, 6-го березня 1976 р. в год. 8-й веч.

в залі Алес Таллі Гол в Лінкольн Центр

НЬЮ ЙОРК Н. Й.

• В програмі твори композиторів української та світової класики.

• За віртуозами Юрієм і Даною Мазуркевичів — успішний 1975-й рік

концертів в Європі і Канаді.

• Квитки вступу можна набути при касі в Лінкольн Центр, як також

в українських крамницях Нью-Йорку — АРКА, СУРМА І ЕКО.

Увага! ЧІКАГО І ОКОЛИЦІ! Увага!

ПІД ПАТРОНАТОМ ВІДПІЛІ УККА В ЧІКАГО

ДРАМАТИЧНИЙ АНСАМБЛЬ З ТОРОНТА

„Заграва”

поставить комедію в 3-ох діях М. ГОГОЛЯ

ОДРУЖЕННЯ

Субота, 6-го березня 1976 р.

Година 8-ма вечора

Зал школи Шопена

Просимо всіх до численної участі та підтримки

наших театральних мистців.

ГАРТФОРДСЬКА ГРОМАДА В ПОКЛОНІ

ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ УКРАЇНИ!

Заходом УКРАЇНСЬКОЇ РІДНОЇ ШКОЛИ

під патронатом ВІДПІЛІ УККА

— відбудеться —

в неділю, 7-го березня 1976 р.

о год. 4-й по пол. в УНДОМІ

ШЕВЧЕНКІВСЬКА

АКАДЕМІЯ

на яку запрошується все Українське Громадянство

і Молодь м. Гартфорду й околиці.

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

ШЕВЧЕНКІВСЬКА

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

</

